

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО
ШОХТЕМУР (РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ (АВСТРІЯ)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

26 жовтня 2023 року

Біла Церква
2023

УДК 378:63:001:636.09(06)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук.

Аріас Р., д-р філософії, доцент.

Гассемі Нейжад Ж., д-р філософії, доцент.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 26 жовтня 2023 р. м. Білоцерківський НАУ 109 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Висновки. 1. Застосування мазі “Левосін” при лікуванні гнійного отиту забезпечує швидке очищення гнійного вогнища та зменшує ознаки запалення.

2. Комбіноване лікування гнійних кон’юнктивітів у собак із використанням мазі “Левосін” та димексид-новокаїнових складних крапель або комбінації препаратів Окомістин та Корнерегель дає можливість в середньому на 3 доби скоротити термін лікування та без ускладнень усунути дану патологію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ophthalmic examination and diagnostics part II: ophthalmic diagnostic procedures. In: Gellat KN, Gilger BC, Kern TJ, editors. *Veterinary Ophthalmology*. 5th ed. USA: Wiley- Blackwell. 2013. P. 546–613.
2. Peña T., Leiva M. Canine Conjunctivitis and Blepharitis. *Vet Clin North Am Small Anim Pract*. 2008. 38 (2). P. 233–49.
3. Maggs D.J. Conjunctiva. In: Maggs D.J., Miller P.E., Ofri R., editors. *Slatter’s Fundamentals of Veterinary Ophthalmology*. 5th ed. St. Louis: Elsevier Saunders. 2013. P. 350–95.

УДК: 619:616-001.4/-073.2

РУБЛЕНКО М.В., д-р вет. наук, академік НААН

ЧЕМЕРОВСЬКИЙ В.О., д-р філософії

ЯРЕМЧУК А.В., канд. вет. наук

РУБЛЕНКО І.О., д-р вет. наук

ЧЕМЕРОВСЬКА І.О., аспірант

Білоцерківський національний аграрний університет

a.yaremchuk@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ І ЛІКУВАННЯ АНАЕРОБНОЇ ХІРУРГІЧНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

В статті описано клінічний випадок ускладнення анаеробною інфекцією рани у корови та детально пропрацьовано техніку її хірургічного та медикаментозного лікування.

Ключові слова: травматизм корови, рани, гнійне запалення, лікування ран, мазі на гідрофільних основах, загоєння ран.

RUBLENKO M.V., doctor of veterinary science, academician of the National Academy of Sciences; **CHEMEROVSKY V.O.**, doctor of philosophy; **YAREMCHUK A.V.**, candidate of veterinary science; **RUBLENKO I.O.**, doctor of veterinary science; **CHEMEROVSKA I.O.**, postgraduate.

Bila Tserkva National Agrarian University

FEATURES OF DIAGNOSTIC AND TREATMENT OF ANAEROBIC SURGICAL INFECTION IN CATTLE

The article describes a clinical case of complication of an anaerobic wound infection in a cow and elaborates the technique of its surgical and medical treatment.

Key words: cow injury, wounds, purulent inflammation, wound treatment, ointments on hydrophilic bases, wound healing.

Відкриті механічні пошкодження (рани) є досить поширеною і проблемною хірургічною патологією у молочному скотарстві. За даними [1] сама висока частота ранових пошкоджень властива для ділянки кінцівок (40,63%), найменшою мірою ділянки хвоста (6,25%). При цьому най частішим типом поранень можуть бути колото-рвані рани, відсоток яких сягає 31,25%.

Проблеми технологічного травматизму виходять на перше місце серед загалу, незалежно від технології утримання. За безприв’язного утримання найбільшу небезпеку для тварин несе слизька та нерівна підлога. Падіння тварин супроводжуються складними

переломами, вивихами та рваними ранами. Створення безпечного простору для тварин лежить в основі профілактики більшості травм.

Діагностика стану післяопераційних ран та розробка сучасних підходів по їх лікуванню не втрачає своєї актуальності і навіть посилюється через впровадження інтенсивних технологій у молочному скотарстві. В умовах господарств проблема діагностики і лікування ран завжди була актуальною, а зараз особливо загострилася через проблеми антибіотикорезистентності, залишкових кількостей антибіотиків у продукції та інтенсифікацію виробництва яка неминуче впливає на добробут тварин. Тому у методиках лікування ран у худоби все більш актуальними стають сучасні фізичні методи лікування, зокрема фотодинамічна терапія, використання терапевтичного лазерного опромінення, озонотерапії [2]. До мінімуму зводиться використання системних антибіотиків, використовують при цьому засоби з низькою каренцією.

Матеріали і методи. Дослідження проводилися на базі ННДЦ БНАУ і кафедри хірургії та хвороб дрібних домашніх тварин факультету ветеринарної медицини Білоцерківського національного аграрного університету на корові, що отримала колото-рвану рану в ділянці підгрудка з заходом в підлопаткову область. Тварина намагалася подолати огоржу і травмувалася кінцем арматури.

При первинному огляді лікарем господарства було проведено хірургічну обробку та накладено зближуючі шви, призначено паралельно курс антибактеріальної терапії препаратом Цефтіоклін (цефтіофур, дозою 1 мг/кг, внутрішньом'язово 1раз на добу). Анестезіологічне забезпечення при цьому включало нейролептик Ксилазин (0,1 мг/кг, внутрішньом'язово) та місцеве знеболення 3% розчином новокаїну.

Оскільки зазначене лікування виявилось не ефективним на третю добу було проведено повну ревізію та внесено корективи до лікування. Оскільки у рані було виявлено гнійні ускладнення її порожнину промили розчином фурациліну 1:5000, застосували активні дренажі просочені маззю Левосин. Рана почала активно очищуватися, однак до сьомої доби стан тварини різко погіршився через розвиток анаеробної інфекції. Для швидкого пригнічення збудників в курс лікування додано внутрішньовенні введення метронідазолу дозою 5мг/кг, мазь змінено на Нітацид та додатково призначено короткі новокаїнові блокади з біциліном-3 тканин навколо рани.

Після стабілізації загального стану та поступового очищення рани гранулюючі поверхні промивали розчином хлоргексидину 0,05% та змащували метилурациловою маззю.

Результати та їх обговорення. Першу допомогу безпосередньо після пошкодження надано лікарем господарства. Вживалися заходи щодо зупинки кровотечі, хірургічної та антисептичної обробки ділянки пошкодження. Після первинної обробки рана була припудрена присипкою для ран, закрита вузловими швами та призначено курс антибіотикотерапії (Цефтіоклін).

На третю добу при проведенні ревізії рани виявлено ознаки розвитку гнійного запалення в ділянці пошкодження, розходження швів, велику кількість некротизованих тканин та фібрину в порожнині рани та істотний набряк тканин навколо рани, який поширювався від підгрудка до мечовидного хряща. З рани виділялася велика кількість густого ексудату з домішками некротизованих тканин та фібрину з зловонним запахом. Загальний стан тварини дещо пригнічений, температура на верхній межі норми. Проведено повторну ревізію рани, хірургічне видалення некротизованих тканин, промивання порожнини рани (перекис, фурацилін), застосовано активні дренажі з маззю «Левосин».

Проведеними дослідженнями встановлено, що з біологічного матеріалу (гнійний ексудат) за колото-рваної рани у ВРХ було виділено: *Staphylococcus epidermidis*, *Staphylococcus aureus*, *Clostridium perfringens*.

До 7-ї доби від моменту пошкодження відмічали істотне погіршення загального стану тварини. Тварина була істотно пригнічена, відмовлялася від прийому корму та мала підвищену температуру до 40° С. З порожнини рани продовжував інтенсивно виділятися гнійний ексудат з домішками фібрину та некротизованих тканин. Істотно зросла зона набряку він був холодним на дотик поширювався від підгрудка на ділянки лопатки, грудної та черевної порожнин та набув крепітуючого характеру при пальпації. Тварині призначено курс загального лікування метронідазолом внутрішньовенно. Місцево продовжували

щоденно промивати ранову порожнину антисептиками, застосовували активні дренажі з маззю «Нітацид», призначили коротку новокаїнову з антибіотиком біцилін 3.

До 10-ї доби лікування стан тварини почав стабілізуватися, вона почала приймати корм, температура повернулася до меж норми. Обширний крeпiтуючий набряк почав поступово спадати. Рана почала активно очищатися. Терапію метронідазолом та новокаїнові блокади продовжували до 18-ї доби. Місцеве лікування з маззю «Нітацид» продовжили до 20-ї доби, після активної появи молодих грануляцій для місцевого лікування використовували мазі на живових основах (іхтіолову, стрептоцидову). Процес розростання молодих грануляцій відбувався повільно, повне виповнення ранового дефекту та поступову епітелізацію реєстрували до 90-ї доби. Періодично для покращення регенерації призначали Метилурацилову мазь.

Висновок. Таким чином об'ємні рани у великої рогатої худоби схильні до ускладнень анаеробною мікфлорою, в процесі лікування потребують комплексного підходу з використанням антибактеріальних засобів системної дії, ретельних хірургічних обробок із поєднанням активного дрeнування та мазей на гiдрoфiльних основах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Wound and its management /S. Rai et al. ICAR-National Dairy Research Institute, Eastern Regional Station-Kalyani, West Bengal. 2017.
2. Sarker M.A.S., Aktaruzzaman M., Rahman A.K.M.A., Rahman M.S. Retrospective study of clinical diseases and disorders of cattle of Sirajganj district in Bangladesh. Bangladesh Journal of Veterinary Medicine. 2013. 11 (2). P. 137–144.

УДК 636.4.09:617.57:619

ЧОРНОЗУБ М.П., канд. вет. наук; **ЄМЕЛЬЯНЕНКО О.В.**, канд. вет. наук;

КОЗІЙ В.І., д-р вет. наук.

Білоцерківський національний аграрний університет

chornozub1972@ukr.net

ПРАВИЛЬНА РОЗЧИСТКА РАТИЦЬ ЯК ФАКТОР ПОКРАЩАННЯ ДОБРОБУТУ СВИНЕЙ

За результатами аналізу публікацій висвітлено різні техніки (методи) розчистки ратиць у свиней та їх ефективність. Функціональна розчистка ратиць у свиней поліпшувала динамічну функцію кінцівок, що є одним із факторів покращення їх добробуту.

Ключові слова: свині, ратиці, добробут тварин, функціональна розчистка ратиць.

CHORNOZUB M., candidate of veterinary science; **EMELIANENKO O.**, candidate of veterinary science; **KOZIY V.**, doctor of veterinary science.

Bila Tserkva National Agrarian University

CORRECT CLAW TRIMMING AS A FACTOR OF IMPROVING THE WELFARE OF PIGS

According to the results of the analysis of the publications, various techniques (methods) of claw trimming in pigs and their effectiveness are highlighted. Functional claw trimming in pigs improved the dynamic function of the limbs, which is one of the factors of improving their welfare.

Key words: pigs, claws, animal welfare, functional claw trimming.

У сучасних стадах частота ураження ратиць у свиноматок дуже висока і може перевищувати 90 % поголів'я [1, 2]. За різними даними [3, 4], від 9 до 15,2 % свиноматок вибраковують із стада через ураження ратиць. Одним із заходів профілактики хвороб кінцівок і ратиць зокрема є їх розчистка.

Професор Університету Джорджії (США) R. Dove [5] зазначав: “Якщо ратиці свиноматки стають надто довгими, це може спричинити біль та інші проблеми, такі як